

Історія культури: театр і кіно

Тип	Дисципліна професійної підготовки, фахова
Код	К-33
Семестр	7, 8
Загальна кількість кредитів / годин:	6 кредитів / 180 год.
Форма контролю	МК, залік, екзамен
Викладач	д. філол. н., професор Кравченко Е.О.
Необхідні обов'язкові попередні та супутні навчальні дисципліни:	«Історія культури: українська культура», «Історія культури: зарубіжна культура», «Історія культури: художня культура світу», «Історія української літератури».
Місце у структурно-логічній схемі:	К-33 Історія культури: театр і кіно викладається на четвертому році навчання
Форми навчання:	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Критерії оцінювання:	7 семестр: поточний контроль – 100 балів; 8 семестр: поточний контроль – 60 балів; підсумковий контроль (екзамен) – 40 балів
Мова викладання:	українська

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет, категорії і поняття історії і теорії театру і кіно. Витоки і особливості театральної культури. Специфіка засобів вираження та особливості мови театального та кінематографічного мистецтва. Розвиток театральної та кіно культури. Театр та кіно як феномен культури.

Античний театр. Театр Давньої Греції. Творчість Есхіла, Софокла, Еврипіда, Арістофана. Театр Діоніса в Афінах. Театр в епоху еллінізму. Театральна культура Древнього Риму. Витоки римського театру. Творчість Гнея Невія, Плавта, Теренція. «Наука поезії» Горація. Трагедії Сенеки. Відмінності і схожості між культурами Древньої Греції і Древнього Риму. Розвиток театру в епоху Середньовіччя. Церковна драма. Світська драматургія. Жанри і види середньовічного театру. Розвиток театру в епоху Відродження. Основні типи організації театрів. Репертуарний театр і антреприза. Оперний театр. Площадковий імпровізований театр масок. «Слуга двох панів» Д. Гольдоні. Характеристика англійського театру епохи Відродження. Творчість Шекспіра. Особливості розвитку іспанського театру.

Творчість Лопе де Вега. Театральна культура епохи Просвітництва. Зміст «парадоксу про актора» Д. Дідро. «Міщанська» драма, «весела» комедія, соціально-політична комедія, буржуазна драма. Особливості розвитку французького театального мистецтва (Ф. Вольтер, Ж.-Ж. Руссо, Д. Дідро, П. Бомарше). Реформа італійського театру. Комедії устоїв Д. Гольдоні. Театр англійської Просвіти. «Школа лихослів'я» Р. Шерідана. Естетичні принципи німецького просвітницького реалізму в творчості Лессінга, Гете, Шиллера. Романтичний театр Західної Європи першої третини ХІХ ст. Виникнення та еволюція романтичного театру в Німеччині. Французька романтична драма (Віктор Гюго, Олександр Дюма-батько, Альфред де Мюссе). Мелодрама та водевіль. Англійський театр (Байрон, Шеллі, Кін). Німецький театр (Л.І. Тік, Г. фон Клейст, Г. Бюхнер).

Європейський театр другої половини ХІХ ст. – початку ХХ ст. «Вільний театр» Андре Антуана. Ж. Копо і театр Старої Голубятні. Естетика символічного театру (М. Метерлінк, Є. Ростан). Творчість Сари Бернар. Драматургія та театральна діяльність Августа Стрінберга. Розвиток сценічного мистецтва у Германії та Австрії. Англійський театр (О. Уайльд, Є. Крег). Театральне мистецтво у ХХ – ХХІ ст. Концепція «спіческого театру» Брехта. Театр італійських футурістів. Сюрреалізм. Французька інтелектуальна драма (Жан-Поль Сартр, Альбер Камю, Ж. Ануї.). Театр Абсурду (С. Беккет, Є. Іонеско). Сучасна зарубіжна драматургія. Театр танцю П. Бауш. «Театр для людей» Дж. Стрелера. Етапи становлення українського театру. Скоморохи середньовічного періоду. Мистецтво театру в Україні ХІХ ст. Політика українізації як джерело поступу театального мистецтва. Л. Курбас і «Березіль».

Зародження світового кінематографа. Кіно як вид мистецтва. Кінематограф братів Люм'єр. Кінематограф початку століття: Чарлі Чаплін. Комедійний екран епохи «Великого німого». Новаторство європейських та американських кіномайстрів 1920-х років. Технічні можливості кінематографа 1930-х років. Формування кіно професій та кінематографічних шкіл. Кінематограф у дореволюційній Росії. Кінематографія Радянського Союзу 1920-1930-х років. Творчість Я. Протозанова, П. Чардиніна, Е. Бауєра. Зірки російського німого кінематографа (І. Мозжухін, В. Холодна). Розмаїття стильових та жанрових форм у радянському кіно 1920-х років. Російський революційний кіно авангард. С. Ейзенштейн. Новаторські експерименти Д. Вертова. Історико-революційні фільми радянського кінематографа 1930-х років. Особливості розвитку кіномистецтва в роки Великої Вітчизняної війни. Розквіт радянського кіно у період «відлиги». Жорсткість ідеологічної регламентації у кіно в роки «застою».

Українське кіно: період становлення. Німе кіно радянського періоду. Філософська глибина і романтична піднесення фільмів О. Довженко. Творчий внесок С. Параджанова, Ю. Ільєнко, Л. Осика, Н. Мащенко, І. Миколайчука, Н. Гринько, Б. Ступки. Розвиток українського анімаційного кіно.

Програмні результати навчання, визначені в освітній програмі:

- ПРН-1. Продemonструвати знання і розуміння основних понять і термінів, сучасних концепцій, підходів, методів, що перебувають в основі професійної діяльності.
- ПРН-2. Виявити знання історичних передумов формування, специфіки функціонування, а також видатних явищ української та зарубіжної культури.
- ПРН-4. Продemonструвати знання і розуміння сучасних соціокультурних процесів; особливостей, видів, форм соціокультурної діяльності.
- ПРН-5. Підтвердити навички застосування технологій і методів в організації й проведенні наукових досліджень.
- ПРН-6. Відобразити глибокі знання з теоретичних і практичних аспектів організації соціокультурної діяльності.
- ПРН-7. Розробляти і реалізовувати соціокультурні проекти й програми та сценарії культурно-дозвіллевих заходів; планувати організацію дозвілля людей різних вікових категорій.
- ПРН-8. Продemonструвати навички реалізації культурно-мистецьких проектів.
- ПРН-9. Довести знання та розуміння специфіки етнокультурних феноменів (зразків народної творчості, народних звичаїв, свят і обрядів тощо), а також здатність розробляти й реалізовувати етнокультурні проекти.
- ПРН-11. Аналізувати соціально-культурну діяльність за визначеними критеріями, оцінювати і аргументувати проблеми та перспективи соціокультурної політики в Україні.
- ПРН-12. Підтвердити навички технічного й художнього оформлення культурно-дозвіллевих заходів.
- ПРН-13. Продemonструвати знання й розуміння концептуальних засад методологічних принципів управління колективом.
- ПРН-14. Виявити вміння застосовувати комунікації та здійснювати контроль діяльності колективу та організації в цілому, аналізувати виробничі ситуації та приймати рішення, раціонально використовувати наявні матеріали, трудові, фінансові та інформаційні ресурси.
- ПРН-15. Засвідчити знання основ ділового спілкування, його принципів, видів і засобів, правил етики ділових відносин; причин виникнення, видів і наслідків конфліктів у процесі спілкування та способів і механізмів їх розв'язання.
- ПРН-16. Продemonструвати вміння вибудовувати міжособистісні відносини в професійній сфері з урахуванням мети спілкування й індивідуально-психологічних якостей; демонструвати високу культуру поведінки; вміння вибирати правильну стратегію поведінки в конфліктній ситуації й ефективно розв'язувати конфлікти.
- ПРН-17. Підтвердити вміння продуктивно працювати як індивідуально, так і в складі команди.
- ПРН-18. Виявити розуміння основ безпечного здійснення професійної діяльності, а також здатність самостійного застосування професійних знань та умінь у виробничих умовах.

ПРН-19. Продемонструвати володіння методикою підготовки та організації різноманітних форм дозвілєвої діяльності з представниками різних вікових та соціальних категорій населення.